

HRA: Die Assoziation – Krampusian Abendplanet

HRA

- se hraje tak, že jeden student vymyslí nějaké slovo v němčině, ostatní studenti pak hádají původní slovo, z něhož bylo nové slovo vymyšleno. Kdo uhádne jako první, získá bod a vymýšlí další slovo.

- jedná se o hru s asociacemi, o jazykovou hříčku či slovní hádanku.

- je založena na asociacích - souvislosti jsou založeny buď na synonymech a souřadných pojmech, nebo na protikladech.

Podnětové slovo – je slovo, které student č. 1 asociací nově vytvoří.

Odpověďové slovo – je původní slovo, které student č. 2 uhodne.

Obě slova jsou téhož slovního druhu. **Studenti dostávají seznam slov v němčině, z nichž tvoří podnětová slova a podle nichž hádají původní (odpověďová) slova. Studenti si při hře upevní znalosti nebo i získávají znalost nových slov.**

Podnětová slova jsou vytvořena uměle, s cílem přimět hráče k tomu, aby hledal tu „jedinou správnou asociaci“, tj. něco, co je z přírodovědných (ale i dalších) oblastí jazyka všeobecně známé. Takto si každý může ověřit jak je na tom se svou slovní zásobou. Uvedené „neologizmy“ vznikají asociací na flóru, faunu, místní a pomístní jména.

Hra spočívá v tom, že část nějakého slova (sousloví), která může mít vlastní význam, nahradí účastník jiným slovem podobného, souřadného nebo opačného významu a ostatní hráči se snaží uhádnout původní slovo.

Jedná se o zvláštní typ záměnky. Podnětové slovo, vzniklé obměnou, je umělé (v běžném jazyce neexistuje) a mělo by vyvolávat pouze jedinou správnou asociaci, čímž testuje a stimuluje znalosti hráčů i jejich slovní zásobu a bystrost.

PŘÍKLADY - ASOCIACE – hra se slovy:

Slovo **pampevkl**, jakož i slovní spojení **sýdřeň koprsa - (sý-kora) (ko-ňadra)** vymyslel Josef Hiršal, když překládal **Šibeniční písně (Galgenlieder) německého básníka Christiana Morgensterna († 1914)**.

slovo **pampeliška** (pampe-liška) se dá tímto způsobem přetvořit na slovo **pampevkl** (nově: pampe-vlk). Slovo **včela** (vče-la) se pak dá přetvořit na slovo **zítla** (nově: zít-la)

KONKRÉTNÍ UKÁZKY (pro lepší pochopení uvedené v češtině)

Jako první je v ukázkách uvedeno nově vytvořené **Podnětové slovo**. Po **x** jako druhý je původní výraz – tzv. **Odpověďové slovo**. Slova jsou pro lepší pochopení záměn dělena pomlčkou.

Asociace tvořené z

Části slov

a/ založeno na - synonymech a souřadných pojmech

HRA: Die Assoziation – Krampusian Abendplanet

O-střída x O-kurka, Šesti-nádherka x Sedmi-kráska, Běda-va x Žel-va, Vida-mýžd' x Hle-mýžd', Mo-krk x Mo-týl, Tch-kůň x Tch-oř, Spor-hrob x Pře-rov, Mžik-ev x Mrk-ev, Ekzém-ník x Lišej-ník, Děs-nýš císařský x Hroz-nýš královský, Kuře-nka x House-nka, Pivo-měrka x Vodo-měrka,

b/ založeno na - antonymech, protikladech

Stoj-áky x Lež-áky, Otce-douška x Mateří-douška, Zima-měř x Jaro-měř, Vrti-chvost x Kruti-hlav, Ode-mda x Při-mda, Pra-bába x Pra-děd, Ztebe-žluč x Země-žluč, Zápor-líce x Klad-ruby

c/ založeno na - čisté asociaci

T-humorista x T-renčín, Ucho-ř x Oko-ř

Celých slov

a/ založeno na - synonymech a souřadných pojmech

Stříbrný Desetník x Zlatá Koruna, Dědočka generál x Babočka admirál, Splavevec hajní x Jezevec lesní, Sněžňáček potoční x Ledňáček říční, Sojčí ucho třílisté x Vraní oko čtyřlisté, Slepčinec x Husinec, Studentův kopec x Žákova hora, Truhlářik x Tesařík

b/ založeno na - antonymech, protikladech

Ďábelský Důl x Andělská Hora, Červenín x Modřín, Německý Síran x Česká Skalice, Nedělka x Sobotka, Mladí Blázni x Stará Paka, Chlupatý vršek x Lysá hora

c/ založeno na - čisté asociaci

Plazoret x Ptakopysk, Prška x Sněžka, hrad Koleno x hrad Locket, hrad Sval x hrad Kost

d/ kombinace více metod

Losmrad větší x Lopuch menší, Nůženka bezbožná x Kudlanka nábožná, Štikad' samice x Kaprad' samec

CO JE ASOCIACE? Slovo asociace má několik významů, my se však omezíme na jeden z nich:

spojení vytvářející se za určitých podmínek mezi psychickými jevy (vjemy, myšlenkami a city) tak, že vybavením jednoho se vyvolává i druhý.

Představy se vyvolávají a sdružují podle určitých pravidel, a proto se asociční vazby už koncem minulého století staly předmětem výzkumu. Asociací dodnes využívají například některé psychoanalytické směry jako jedné z metod diagnostiky neurotických a psychopatických stavů. Asociční souvislosti se však již nepokládají jen za bezprostřední zakódování minulé zkušenosti, ale prostě za psychicky zpracované souvislosti vnějších informací. Elementy vazeb nemusejí být nutně verbální, i když my se omezíme právě na ně.

Poznámka: Pokud jsou podnětové a odpověďové slovo téhož slovního druhu - nazýváme asociace - **paradigmatické (schematické nebo homogenní)**

Literatura: Pavla Loucká. Sýdřeň kopsra s vidamýžděm aneb hra s asociacemi. Publikováno: Vesmír 75, 337, 1996/6